

Tilsynserklæring for skoleåret 2022/2023 for Steiner Skolen i Vejle:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 631024	Skolens navn: Steiner Skolen i Vejle

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Jens Vibe Michelsen

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
30-08-2022	6. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Jens Vibe Michelsen
30-08-2022	7. klasse	Dansk	Humanistiske fag	Jens Vibe Michelsen
30-08-2022	4. klasse	Matematik	Naturfag	Jens Vibe Michelsen
30-08-2022	5. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Jens Vibe Michelsen
30-08-2022	9. klasse	Matematik	Naturfag	Jens Vibe Michelsen
02-11-2022	7. klasse	Matematik	Naturfag	Jens Vibe Michelsen
02-11-2022	8. klasse	Historie	Humanistiske fag	Jens Vibe Michelsen
02-11-2022	8. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Jens Vibe Michelsen
14-12-2022	9. klasse	Fysik	Naturfag	Jens Vibe Michelsen
14-12-2022	2. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Jens Vibe Michelsen
14-12-2022	0. klasse	Kristendoms- undskab	Humanistiske fag	Jens Vibe Michelsen
21-02-2023	3. klasse	Matematik	Naturfag	Jens Vibe Michelsen
21-02-2023	4. klasse	Matematik	Humanistiske fag	Jens Vibe Michelsen

21-02-2023	9. klasse	Matematik	Naturfag	Jens Vibe Michelsen
21-02-2023	5. klasse	Engelsk	Humanistiske fag	Jens Vibe Michelsen
20-03-2023	1.-9. klasse	Alle	Humanistiske fag	Jens Vibe Michelsen
19-04-2023	Generalforsamling	Alle	Praktiske/musiske fag	Jens Vibe Michelsen

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Mine tilsynsbesøg i skoleåret 2022-23 har omfattet observation af undervisning og samtaler herom med de pågældende lærere. Ved de fleste besøg har jeg desuden drøftet overordnede skoleemner med skolens leder.

Skolen beskriver på hjemmesiden principperne for årsplanlægningen. Desuden er der en læreplan for alle fag på alle klassetrin. Slutmålene følger dem, vi kender fra folkeskolen. Eleverne går til folkeskolens afgangsprøve efter 9. (og 10.) klassetrin.

Jeg har primært fulgt undervisning i hovedfagene, som ligger først på dagen.

De enkelte læreres årsplaner følger læreplanerne for fagene.

Lektionerne har et tidsmæssigt omfang, så de typisk indledes med sang og instrumentalspil tilpasset alderstrinnet og den faglige undervisning.

Dagens delemne er annonceret i forrige lektion. Behandlingen af dette afventer dog en repetition fra forrige lektion, som en eller flere elever på skift refererer mundtligt. Herefter følger dagens 'next step', typisk via lærerens fortælling, indføring i nye færdigheder eller nødvendig træning i de kendte. Almindeligvis inddrages både kropslige/motoriske og musiske aktiviteter til støtte for den kognitive læring.

Lektionen slutter gerne med en opsamling i plenum, herunder næste skridt i den kommende lektion.

Bag min tørre beskrivelse gemmer sig en lektion med megen variation og bevægelse.

Hvordan ved man så, om børnene lærer noget?:

Et særkende ved elevernes skolearbejde er, at de for hver emneperiode udarbejder egne periodehæfter, der til slut fremstår som en rapport over emneperioden. Periodehæftet er udstyret med tekster, der på basis af instruktion er forfattet af eleven selv, med illustrationer, tabeller mm., igen afhængigt af alderstrin. Til slut formulerer eleven et forord og en indholdsfortegnelse. Kravene til både indhold og illustrationer, funktion og æstetik er ret præcise, og tilpasset den enkelte elevs forudsætninger. Periodehæftet gemmes som elevens produkt, så alle periodehæfter samlet set udgør elevens læringsportefølje.

Siden sidst:

I skoleåret 2022-23 har skolen fortsat sin udviklingsproces (jf TR 2021-22) på basis af en nedfældet visions- og strategiplan. Tiltaget blev indledt forrige år, blandt andet med afsæt i en tilpasset økonomi og en afklaret

organisering af ledelsens og medarbejdernes roller og opgaver. Ledelse og lærere har i fællesskab arbejdet for på skrift at tydeliggøre skolens faglige særkende og praksis. Skolens værdigrundlag og mål har været oppe at vende, og i skrivende stund er hjemmesiden ved at blive opgraderet. Blandt konkrete initiativer i denne forbindelse vil jeg nævne et 'miniseminarium', hvor skolens lærergruppe deltager i fælles videreuddannelse med det formål at sikre en styrket fælles platform for lærere, såvel nyansatte som erfarne.

Som et fortløbende projekt for alle elever har skolen - med aktiv deltagelse fra elever og forældre - oprettet et havelaboratorium på skolens matrikel. Laboratoriet skal være et pædagogisk og oplevelsesrigt læringsrum til klima-, natur- og jordomsorg. Projektet er under fortsat opbygning.

Skolen har taget konkrete forberedende skridt til at integrere digitale medier i den undervisnings praksis. Grundlaget er en gennemarbejdet plan, 'Mediepædagogik i steinerskoler', som nu yderligere foldes ud i et internationalt samarbejde i kredsen af Steinerskoler.

På skolen i Vejle er der lagt op til en aktiv proces på grundlag af skolens identitet, som er klart defineret i dens menneskesyn og pædagogiske idegrundlag. Jeg er blevet præsenteret for et gennemarbejdet oplæg til processen.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriale faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Jeg har overværet undervisning i fagene, dansk, engelsk, historie og kristendomsundervisning, sidstnævnte i 0. klasse i forbindelse med dramaforberedelse op til jul. I de tre andre fag følger lærerne fagernes progression som angivet i Fælles Mål og Kompetenceområder. Et grundlæggende princip er lærerfortællingen som udgangspunkt for elevernes senere fordybelse. De yngste børns indre billeddannelse/fantasi ses som grundlaget for den faglige begrebsforståelse, der følger, når børnene møder emnerne igen på senere klassetrin. Læremidlerne kan være produceret til lejligheden - fx elevernes egne produkter på baggrund af lærerfortælling og -oplæg - og kan desuden være hentet fra forlag som fx Alinea. Især for de yngre trin tages sang, drama og musik/rytmik med som læremiddel.

Genfortællingen indgår almindeligvis i timerne - hvor enkelte elever, eller elever på skift opsummerer, hvad klassen arbejdede med sidst, således at koblingen til dagens emne er synlig.

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Jeg har fulgt matematikundervisning og fysikundervisning på begynder-, mellem- og ældste trin. Undervisningen i begge fag følger progressionen, som fremgår af fælles mål efter kompetenceområde. Undervisningen er kompetent, fagligt og didaktisk. Læremidlerne - Naturens Univers (Alinea), Multi (Gyldendal) og Explorer - er tidssvarende, varierede og velredigerede grundbøger til målgrupperne (klassetrin). Lærerne bruger på de yngste trin fortællingen som udgangspunkt for børnenes begrebsdannelse, der ses som en forudsætning for de næste trins øgede abstraktion og teori-lære. Faglokalet i fysik er velforsynet til elevforsøg og -eksperimenter. På alle trin tilstræber lærerne at inddrage elevernes hverdags erfaringer, så matematikkens, algebraens, geometriens, fysikkens, astronomiens osv elementer og anvendelse får fokus.

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Skolens grundlæggende tilgang til undervisning er praktisk-musisk. Fagområdet selvstændige enkeltfag, musik, håndværksfag, billedkunst m.fl. er indholdsmæssigt og teknisk højt prioriteret. Lærerne tilstræber i videst muligt omfang, at elevernes færdigheder i disse fag indgår som en æstetisk og funktionel (åndelig og kropslig) dimension i al undervisning. Madkundskab (her kaldt ernæring) indgår i biologiundervisningen.

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

Dansk, 6. klasse

Timen var delt op i tre hoveddele. 1. Tekstlæsning. Organiseret i plenum. Emnet var teksten til en sang. Teksten blev læst op af elever på skift. Læreren havde fokus på, at betydningsindholdet var forstået og henledte elevernes opmærksomhed på billedsprog. Eleverne skulle lære at spille sangen på blokfløjte efter noder. Eleverne på blokfløjte, lærer på klaver. Til slut med sang og akkompagnement.

Sekvensen varede ca 15 -20 minutter.

2. Romanlæsning: Maria Hellebjerg: Børnene fra Pompeji. En elev opsummerer (handlingsreferat) for klassen, hvortil de nåede i forrige time. Elevernes højtlesning indgik. Litterært: Læreren bad eleverne om at lægge mærke til forfattergreb: Hvilke ord bruges om følelser? Hvordan beskrives tanker? Opfordring til refleksioner: Hvad tænker I, når der står/når NN siger ...?"

3. Ordklasser. Her indgik leg i form af konkurrence.

Eleverne var samlet og aktive om timens emner. Gode variationer og 'temposkift'. Enkelte elever virkede usikre i oplæsning, hvilket læreren var opmærksom på og tog højde for.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

7. klasse arbejdede med problemmatematiske opgaver: Læreren henledte opmærksomheden på den metodiske fremgangsmåde, fx: "Hvordan sikrer du dig, at du har forstået opgaven?". Når løsningen er fundet: "Forklar da hvad du gjorde."

Der var lagt op til par-arbejde undervejs. Forløbet matcher kompetencemål vedrørende problembehandling efter 6. trin i Matematik, fælles mål.

4. klasse trænede tal og regnestrategier: En sekvens med stilleregning, øvelser i talbehandling. Tabel som en regnestrategi til hovedregning og overslagsregning. Leg indgår i øvelserne. Øvelserne kan ses som bidrag til at indfri Fælles mål hvorefter eleven efter 3. klasse skal kunne udvikle metoder til beregninger med naturlige tal.

3. klasse: Jeg trådte ind i midten af en dobbeltlektion, eleverne arbejdede med talbehandling (skriftligt/udfyldning)

i 10 min, derefter stående i rundkreds, talekor med rytmeklap. Timens sidste fase: eleverne skulle digte en regnehistorie ud fra tre stikord, en årstid, et sted og et fortegn (regningsart).

Timen adresserer skolens mål for faget på dette trin: Fremhæver blandt andet: rytmiske tælleøvelser, tabeløvelser, 4 regningsarter.

9. klasse (Grundbog, Multi 9. Gyldendal).

Klassen arbejdede med algebra, i denne time om Reduktion af matematiske udsagn og bevægede sig i løbet af timen over i ligninger for areal og rumfang. Timen var veltilrettelagt, kontakten mellem lærer og elever var harmonisk. Mit samlede indtryk var, at klassens ni elever som helhed havde erhvervet en grundlæggende forståelse af emnet. Generelt fangede de ret kvikt de vigtigste pointer og problemstillinger, de fik præsenteret.

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

Engelskundervisningen er generelt præget af stor variation af korte sekvenser og fysisk aktivitet til at understøtte læringen. Fx små dramaer, vekslen mellem tale, lytning, bevægelse - og temposkift i sange og recitation, som jeg overværede i 1. klasse

Eller i 2. klasse hvor børnene synger i kor på engelsk. Via sangteksten og ageren lærer børnene at benævne kroppens dele (face, shoulder, arm etc)., fysiske bevægelser (strække-bøje etc), sproglige vendinger (My name is...etc). Vægten er lagt på, at børnene taler engelsk, og afsættet er det nære (kroppen, 'mig'). Dette følger skolens læreplan for de yngste.

På de næste trin udbygges med små dramaer, vekslen mellem tale, lytning og bevægelse.

Eks engelsk, 5. klasse. Eleverne arbejdede med små rollespil i grupper. I starten med hjælp fra trykte replikker, efterhånden udenad. Elever med læsevanskeligheder fik læst teksten og gentog den. Øvelsen bidrager til at eleverne lærer at føre enkle, forberedte samtaler, jf Fælles mål for faget efter 4. klasstrin. I en senere sekvens - stoleleg - blev kroppen inddraget, da eleverne skulle reagere på kommandoer så som: Touch your shoulder/head, stomach osv i stigende tempo. En tredje leg-øvelse, der understøttede samtale, var en slags 20 spørgsmål til professoren, hvor eleverne skulle gætte et begreb eller en genstand ved at stille ja/nej spørgsmål.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Ja

10.3 Uddybning

I forbindelse med periodeemnet, Den franske revolution. Jeg overværede lektionen i 8. klasse, hvor eleverne var blevet præsenteret for begrebet, revolution, og faktorer, der førte til oprøret på Bastillen 14. juli 1789. Jeg kunne følge lærerens plan, som jeg fik udleveret. Den lagde op til et kronologisk forløb, i overensstemmelse med skolens principielle tilgang til faget. Timen startede derfor med elevens mundtlige referat fra forrige lektion som startblok for den aktuelle time, hvor lærerens fortælling tog over.

Klassen arbejdede ud fra en periodeplan over det 19. og 20. århundrede med den industrielle revolution og frem til 2. verdenskrig. Elevernes oplevelser og forståelse af fortællingen er grundlag for deres videre læring om historien og deres skriftlige rapportering i periodehæfterne.

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

Skolens undervisningstilbud lever op til de krav, der almindeligvis stilles til folkeskolen. Min vurdering bygger på oplysninger på skolens hjemmeside, herunder læreplaner for alle klassetrin, sammenholdt med

- elevernes resultater ved afgangsprøverne 2021-22 - samlet vurdering
- samtaler med skolens leder i forbindelse med hvert tilsynsbesøg om blandt andet skolens læremål, de fysiske rammer, læremidler, skole-hjemsamarbejde, lærernes muligheder for kompetenceudvikling, fremtidsplaner o.a.
- observation af undervisning af en bred fagvifte og i klasser på alle trin og
- samtaler lærerne i tilknytning til mine observationer i klasserne

Undervisningen er strukturelt genkendelig, og samtidig ganske varieret, så eleverne bliver udfordret både kognitivt, motorisk og musisk/kreativt.

Skolens fysiske rammer opgraderes løbende.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

Skolens didaktik hviler på fortælling, lytning og samtale. Tonen er gensidigt fri og respektfuld. Relationerne er utvungne og respektfulde. I undervisningen lægger skolen vægt på at udfordre elevernes kreativitet, fantasi og livsduelighed. Alt sammen nyttig bagage for den demokratiske borger.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

Ja, se ovenfor.

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

I undervisningen sikrer skolen via læreplanerne for årgangene, at eleverne får viden og forståelse af historiske begivenheder, der har lagt grunden for demokratiet, og herunder friheds- og menneskerettigheder. Eksempler: Den franske revolution 1789ff, den amerikanske frihedserklæring og Danmarkshistorien 19. og 20 århundrede. De daglige relationer mellem lærerne indbyrdes, eleverne indbyrdes og lærere og elever afspejler gensidig respekt og ligeværdighed.

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

Emnet indgår blandt andet i undervisning i samfundsfaglige emner, sex & sundhed

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

Skolen har et elevråd med elevrådsmedlemmer fra 6.-9. klasse, organiseret med formand, næstformand, sekretær og 6 menige medlemmer. Elevrådet holder månedlige møder. Dagsordenspunkter behandles efter forudgående drøftelser på klassemøder, som afholdes i alle klasser.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

Skolens nedfældede procedurer om dette drøftes én gang årligt i lærergruppen med afsæt i indvundne erfaringer.

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

Blandt andet fra de regelmæssige drøftelser ved skolens ansatte, at underretningspligten er personlig. Skolens leder bliver i de fleste tilfælde orienteret.

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

Jeg vurderer, at skolen generelt lykkes med at omsætte sit idegrundlag til en undervisningspraksis, der styrker børnenes og de unges alsidige udvikling - det vil sige kognitiv/intellektuel, sanseligt/motorisk og følelsesmæssig/praktisk-musisk.

Lærerne leder læreprocesserne og inddrager bevidst eleverne som aktivt deltagende.

Elevernes udbytte fremgår blandt andet af periodehæfter og resultaterne fra afgangsprøverne. Disse står mål med, hvad der almindeligvis forventes i grundskolen.

I det daglige følger lærerne elevernes udvikling og følger op på eventuelle særlige udfordringer.

Et gennemgående fokus er elevernes aktive deltagelse og opmærksomhed, herunder deres omhu med udførelsen

og resultaterne.

Samlet set vurderer jeg, at skolens samlede virksomhed, som beskrevet, bidrager til elevernes demokratiske dannelse.

Skolen arbejder nu på en bevidst strategi for at integrere digitaliserede medier i skolens idegrundlag.